

فلسفه سلايچ فندغ

فربيزان انتارا ساتو علمو دغун ساتو علمو يع لain اياله دري اسفيق فكاجين يع تيدق براوبه دغун فراليهن دان فلارين زمان. دري سيني دافتله دبواه ديفيناسي يع ترتنتو انتوق ساتو^۲ علمو ايت، تنافي اف يع برلاكون فد علمو فلسفه اداله برلاينن سکالي^۳ تاجوق فكاجين علمو فلسفه براوبه دان براليه مشيكوه فراوباهن زمان. للتارن ايت فلسفه تيدق مغوبائي ساتو ديفيناسي يع تتف يع دافه دفکخ ماله ديفيناسين فد سوات کتیک برلاين دغون سوات کتیک يع لain. کران ايتوله اسفيق فكاجينش اد کالا برکمیغ ملواس، مليفوتي سعوا جابغ فكتهوان دان اد کالان قول سمهیه، يع هاش مبیچاراکن، ساتو اسفيق سهاج.

(اولی: لقمان حاج احمد)

ديفيناسي فلسفه:

انتوق عمباوه ساتو^۲ ديفيناسي فلسفه فارا سرجان تله مبهماکن زمان دري سحق لاھيرن فلسفه کند تیک فريشكه:

(1) زمان لام (اینسینه فيلوسوفي)^۱.

(2) زمان فرتقاهم (ميدبيل فيلوسوفي)^۲.

(3) زمان مودرن (موردن فيلوسوفي)^۳.

زمان لام اتو (انسيدينہ فيلوسوفي)^۴.

(Pre Socratics and Sopist)

فكاجين فلسفه دناس اين اباله برھوبعن دغون کبندان (ميتراليزم). فارا فيلسوف (اھل ۲ فلسفه) مفکاجي عالم سمولاجادي دان چوب منچاري اصل اصول عالم اين.

دان تارا مريلک تيدق اد کات سفاکه دالم منتفکن اصل اصول ايت:

(1) ثاليس^۵. (541 - 426 س.م.)

برفندافه بهوا عالم اين براصل دري اير.

(2) ابنقسيمنيس^۶. (545 س.م.) برفندافه بهوا عالم اين براصل درف دادارا.

(3) ايمفیدفلس^۷. (540 س.م.) برفندافه بهوا عالم اين براصل

زمان اين برمولا دري ابد کتوجه سبلوم مسيحي دان برلاروتن هقک کايد کائم مسيحي یايت سفلس راج جيستينيان مگرنتپکن سفای تمنة^۸ فكاجين فلسفه دتونف یايت فد تاهون 529 مسيحي، مشيكوه فندافه اريستطليس (384 - 322 س.م.) بهوا جاکوه فلسفه يع اولوغ اباله ثاليس (541 - 624 س.م.)

^۱ (ancient philosophy).

^۲ Thales.

^۹ Democritus.

^۲ (medieval philosophy).

^۴ Anaximenes.

^{۱۰} (Sopist dan Socrates).

^۳ (modern philosophy).

^۵ Empedocles.

^{۱۱} (goods).

^۴ (ancient philosophy).

^۶ Pythagoras.

ق
ق
ق
ق
من
وا

ایه
ش.
نداشه
ند جزء

دبواء
کجادین
نه عالم

ای دان
دان

کاجین
برالیه
باکه.
مانسی.
غ دالم
دان
مماجر
خالیکن
دباتن،
بالیق.

زمان فر تقاہن اتو(میدبیل فیلوسوفی ۲۱).

زمان این برمولا دری سمنجق راج جیستینیان میرتهن سفای تمفه^{۱۲} فکاجین فیلوسوف ذتوتف یايت فد تاهون ۵۲۹ مسیحی. ماس این ایرونه مولای دسرغ وباء کجاهیل، فدری^{۱۳} تله مراغی اورغ رامی درف درفیکر بیبس دان برفیکر سچارا فلسفه هان فیکران^{۱۴} بیغ بر سچوچق دشن فیکران مریک سماج بیغ دکالقکن. دری وقت ایتوله اورغ^{۱۵} مراب^{۱۶} دالم کوا کجاهیل دان کموندوران. اهل^{۱۷} فلسفه باپق دهالو کلوار نکری دان باپق جوک بیغ مندافة سیقسان دری قوم فدری^{۱۸} . حال سفرت این بر لاروتون سلما ببراف ابد. سفکوه فون بکیتو اد جوک اهل^{۱۹} فلسفه بیغ بکرج سچارا دیم^{۲۰} دوقت این فلسفه دفنده^{۲۱} سیمفوون^{۲۲} ساتو الیران بیغ بر تنشاشن دشن اکام.

فه ابد بیغ کسمبلن مسیحی فندرین فدری^{۲۳} ترهادف اکام تله براوبه. مریک جادیکن فول فلسفه ایت ساتو اله بیغ دافه متولغ اکام مریک؛ لاو مریک چوب مندمیقین^{۲۴} فلسفه دسیسی اکام اکر فلسفه دافه مشهورای دان منزکن مسئله^{۲۵} اکام بیغ رومیة. کسیمفوون زمان فر تقاہن این ترباکی کف دوا بهاکین:

(1) زمان مراغی فلسفه.

(2) زمان مندمیقی فلسفه.

فریشکه مندمیقی فلسفه ایاله

دباده باوان مریدن اریسطول. تاجوق فکاجین ملیفوتوی سموا چایغ فقتهوان سهگک ارتی کلمه فلسفه سام دشن ارتی کلمه «عامو فقتهوان»^{۲۶}. فلسفه دوقت این ملیفوتوی: منطق (لو جیق ۱۶)^{۲۷} طبیعی^{۲۸} میتیفیزیق (میتیفیزیق س ۱۷) اثیکس دان قولیتیک: تنافسی ارتی فلسفه بیغ خصوص دسیسی اریسطول ایاله مشکاجی اف. بیغ بر هو بشن دشن مسئلله میتیفیزیق. اینله فلسفه بیغ سبزش ایاله مقل فیکران بوکن فنچندرای. فنچندرای هپاله سپاکی الله انتوق سیمفوون^{۲۹} کف دقتهمان. کسیمفوون^{۳۰} تاجوق فکاجین فلسفه دفریشکه (ن) فلسفه نزمان کجا تو هن یونان دباوه ککواسان روم.

تاجوق فکاجین فلسفه سکالی لاکی ناسو قکی ارینا بیغ سمفیه بیغ هاش ممبیچارا کن تنتع مانسی^{۳۱} کلاکوان دان فیکران سهاج. مذهب (ایفیکیورینیز^{۳۲} م) دان (استویسیز^{۳۳} م) تله لاهی: کدوا^{۳۴} مذهب این منخاری جان بیغ بوله پیغمیکر مانسی کف دکه کیان. معیکوہ فندافة ستوبیکس کبه کیان یايت دشن فارا فیلوسوف^{۳۵} فلا^{۳۶} دان مانسی ایت هان فد کلیه ن سهاج. مانسی بیغ مفوبای کلیه ن ایاله مانسی بیغ دافه مقمبل فرانوران هیدوفن درف دالم طبیعی کران عالیم طبیعی ایاله اووندغ^{۳۷} «کتوهان»^{۳۸}.

دmas این جوک تیمبول مذهب الیقرندر. انتارا توکسین بیغ تر فتیغ ایاله مپاتوکن انتارا اکام دان فلسفه بیغ بر لاین تادی سفرت مپاتوکن فلسفه فلا^{۳۹} دشن اکام. مذهب این جوک دکنل دشن نام «نیو فلا^{۴۰} سونیز^{۴۱} م» انتارا فیلسوف ایاله فلوتینوس.

براج فر تیمباشن بایک دان بوروق اداله ترسه کف دتف ۲ شورغ. جک دفنده^{۴۲} فر کارا ایت دان جک دفنده^{۴۳} بوروق مک بوروقله فر کارا ایت، فنچندرای ایاله فونچسا فقتهوان (نویلچ ۱۲).^{۴۴}

کمدین لاہیر فول سقراط. بليو منتنغ فلسفه سوفیس^{۴۵} بیغ میستکن ایت. بليو منتسکن بهوا فونچسا فقتهوان بیغ سبزش ایاله مقل فیکران بوکن فنچندرای. فنچندرای هپاله سپاکی الله انتوق سیمفوون^{۴۶} کف دقتهمان. کسیمفوون^{۴۷} تاجوق فکاجین فلسفه دفریشکه این ایاله مانسی^{۴۸} کقوان جیوان^{۴۹} فیکران سرت باکن. لنتارن اینله فلسفه دفریشکه این دد فیناسیکن بکیشی: مشکاجی مانسی مغلنی کقوان جیوان سرت منزکن^{۵۰} چارا انتوق مقتهوی بایک دان بوروق.^{۵۱}

(ن) فلسفه نزمان فلا^{۵۲} دان اریسطول.

اینله زمان کتمیلا^{۵۳} گیان یونان^{۵۴} یايت دشن فارا فیلوسوف^{۵۵} فلا^{۵۶} دان (۴۷ - ۳۴۸ س. م.) دان مریدن اریسطول (۳۸۴ - ۳۲۲ س. م.) دکالا این فلسفه مولای ماتع دان ملواس فول چابشن. ای تیدق سهاج دکاجی مغنای عالم دان مانسی تنافسی ملیفوتوی اخلاق (ایشیق^{۵۷} س ۱۳)، فقتهوان معرفه اتو (نویلچ^{۵۸} ۱۴) دان قولیتیک. جادی فلسفه معیکوہ فلا^{۵۹} ایاله منخاری چنتو^{۶۰} او تام (ایدیال^{۶۱} ۱۵)؛ چوب مشتهوی حقیقت از لی سرت مشتهوی کباکن باکی مانسی.

ارینا فلسفه سماکین ملواس

^{۱۲} (knowledge).

^{۱۳} (ethics).

^{۱۴} knowledge).

^{۱۵} (ideal).

^{۱۶} (logic).

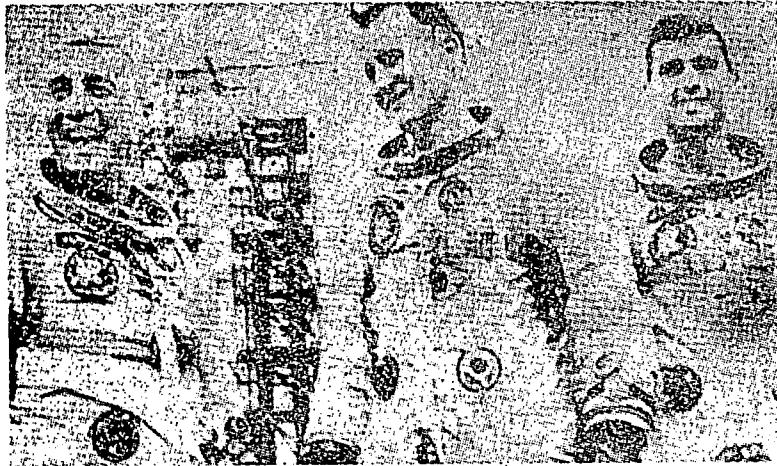
^{۱۷} (metaphysics).

^{۱۸} (Epicureanism).

^{۱۹} (Stoicism).

^{۲۰} Neoplatonism.

^{۲۱} Medieval Philosophy.

تىك اورغ اشڪاساوان امرىكا يايىت ميزجىل جىسوسم، ادوارد
وایت دان روجى شانى يېغ تله ماتى ترباكر دىدالىم روکىه افولو
دېراف بولن يېغ لالو.

اسلام دترجمەكىن كبهاس لاتين:
نفس²² بهارو كف فلسفە بەھەن كف
ايروفة سندىرىي. بوکو²³ فلسفە
كېشكىتن دان زمان²⁴ سلفسن يايىت
برمولا درى ابى كليم بلس هقكاله
سکازغ. زمان اين ايااله زمان
فمبىباسن فلسفە درف دكواسان
كريجا. ديفيتاسي فلسفە تيدق
حوك سام انتارا فيلسوف²⁵ زمان
اين. اين سوده تنتو دسبىك اوله
تيدق سمان تاجوق فشكاجين
دان تارا مريئىت. انتارا اهل²⁶
فيلسوف دزمان اين ايااله:
ول²⁷ 1626 - 1651)
- 1650) ديسكارتس، دين²⁸
- 1596) سفينوز²⁹
- 1804) كين ئەلۇنىل³⁰
1841) هربرة سفينسر³¹
- 1831 - 1776) هيكل³²
يائىت افبيل بوکو²⁶ فلسفە اورغ²⁷
1770) دان باپق لاتين²⁸ لاڭى.

زمان مودرن اتو
(مودرن فيلاوسوف²⁹)
ف د ابى كليم بلس ككواسان
كريجا مسولاي لومفو دان تيدق
برتراك. اورغ رامي تله سدر دان
منچىلىق مات. مريك مقمباليك
حق²² يېغ تله درمس دان
كېباسن بوفىكىر دهاروسكن. اين
بوكتە حاصل يېغ دلاهيرك اوله
قرون يېغ كليم بلس تافى اي ادانه
حاصل يېغ دلاهيرك اوله قرون
كىدوا دان كتىك بلس لاڭى
يائىت افبيل بوکو²⁶ فلسفە اورغ²⁷

ستله باپق فارا فيلسوف مملوق
اكام كريستيان. تاجوق فشكاجين
دفرىشكە اين ايااله كتوهان،
ميتفيزيق دان هوپىن توھن دغۇن
عالىم.

كتىك كريجا²⁸ مراغى فلسفە
باپق اهل²⁹ فلسفە تله برهجرە
كنكىرى عراق. لانو لاھير دىسېنى
بىراف مذهب فلسفە مذهب²⁹ اين
برفتحائىن دان دىالە منجادى
مركس كبودايان يونان سەھكىن
قرون كلافن مسيحي. افبيل
اورغ²² اسلام دافە مقاوسى
تكىي²² اين مريك فون ترس
منترجمەكىن فلسفە²² يونان كدالىم
بهاس عرب سرت مبواه پياتوان
مان²² البران فلسفە يېغ برسچوچق
دشن اجارن اسلام. درى سىنى
لاھيرلە اهل²² فلسفە اسلام
سفرت: الكندى، الفارابى، ابن
الرشد (ايبروي²²) ابن باجه
(اييمفيس²³) ابن سينا
(اييسينا²⁴) دان لاتين²² لاڭى.

فلسفە ف د فنداقن فيلسوف²⁵
اسلام ادالە ملواس دان مليفوتى
سموا يېغ وجود (بيش²⁵). فلسفە
اياله مقتھوي سقدر يېغ تراوفاي
اوله فركارا²¹ يېغ وجود سماۋ
دافە دراس اتو تيدق.

جادى فلسفە دزمان فرتاھن
اين تله ملالوعى بىراف فريشكە.
ف د مولان اي دتنىغ هيبة اوله
قوم²² فدرى يېغ هان مەنتىشكەن
ديرى سندىرىي كەدىن فلسفە
ددمىفيقى فول. افبيل لاھير
فيلسوف²² اسلام مريك كمېرى

²² (Averroes).

²⁶ (modern Philosophy).

³⁰ Kant Lmmanuel.

²³ (Avempace).

²⁷ Wolh.

³¹ Herbert Spencer.

²⁴ (Avicenna).

²⁸ Descarts, Rene.

³² Hagel.

²⁵ (Being).

²⁹ Spinoza.